

Datum
2024-11-06

Diarienummer
VON-2024/696.109
Er referens
S2024/01502

Handläggare
Madeleine Sjöstrand Gereholt
08-535 378 78
Madeleine.Sjostrand-Gereholt@huddinge.se

Socialdepartementet

Huddinge kommuns remissvar över betänkandet Stärkt stöd till anhöriga - Ett mer ändamålsenligt stöd till barn och vuxna som är anhöriga (SOU 2024:60)

Huddinge kommun anser att förslaget i allt väsentlig är bra, men vill inför socialdepartementets fortsatta beredning av ärendet framföra följande. De förslag där Huddinge kommun inte har några synpunkter eller något att tillägg har inte tagits med i yttrandet.

En anhörigkontakt ska erbjudas vissa anhöriga

Huddinge kommun instämmer i att stödet i form av anhörigkontakt inte ska styras enbart av vilka sjukdomar eller diagnos den närstående har utan att det behöver göras en individuell bedömning från fall till fall. Huddinge kommun håller även med utredningens bedömning kring att kommunen ska kunna erbjuda stödet utan individuell behovsprövning för att göra det mer lätt tillgängligt för anhöriga och undvika onödig administration. En risk med att varje kommun ska göra den bedömningen och bestämma riktlinjer för stödet är att det inte blir likvärdigt över landet och att anhöriga fortsätter få väldigt olika typer av stöd beroende på var i landet den anhörige bor. Ett önskemål finns därför om vägledning kring vilka riktlinjer kommuner kan sätta upp för att kunna erbjuda anhörigkontakt utan individuell behovsprövning.

Uppgifter för anhörigkontakten

Huddinge kommun håller med om att det stöd utredningen beskriver att en anhörigkontakt ska ge är sådant som anhöriga behöver stöd med, i olika grad och beroende på situation. Det är stöd som till viss del redan ges av kommunens anhörigstöd men förslaget beräknas leda till att fler anhöriga tar kontakt, mer omfattande kontakter och ett ökat behov av personal. Eftersom gruppen anhöriga är en sådan bred målgrupp med väldigt skiftande behov är en potentiell utmaning att kunna möta upp med tillräcklig kunskap och kompetens hos anhörigkontakterna för att kunna ge det stöd som behövs. Utredningen har ett liknande resonemang när det gäller frågan kring nationell stöddlinje för anhöriga nämligen att det är ett komplex och omfattande uppdrag att ge information och vägledning till målgruppen. Anhörigkontakten innebär också ett individanpassat stöd vilket ställer krav på kompetens kring hur information, vägledning och planering kan individanpassas. Det är redan idag otydligt vilken kompetens och vilka kunskaper som behövs för att kunna ge stöd till anhöriga. De som arbetar

HUDDINGE KOMMUN

Postadress
Huddinge kommun
Socialförvaltningen
141 85 Huddinge

Besök
Gymnasietorget 1

Tfn 08-535 300 00
Tfn vxl 08-535 300 00

sof@huddinge.se
www.huddinge.se

Datum
2024-11-06

Diarienummer
VON-2024/696.109

med anhörigstöd har väldigt olika bakgrund när det gäller arbetslivserfarenhet och utbildning och det ser olika ut från kommun till kommun. För att kunna ge anhörigstöd på ett bra sätt som ger effekt krävs en hög kompetens med god kunskap kring flera olika områden tillsammans med ett gott bemötande. Det behövs därför mer vägledning och stöd kring vilken kunskap som behövs för att ge ett bra anhörigstöd och vara en bra anhörigkontakt. Det är även i många kommuner en ensam roll vilket kan leda till att svåra frågor kan bli ännu svårare att hantera.

Uppgifter utanför anhörigkontaktens mandat

Huddinge kommun instämmer i att de avgränsningarna som tas upp i utredningen är väldigt viktiga. I arbetet med kommunens anhörigstöd är det redan idag vissa svårigheter med att avgränsa arbetsuppgifter och att inte ta på sig uppgifter som åligger andra funktioner. Det finns en risk för att detta blir ännu mer utmanande för en anhörigkontakt och att uppdraget då blir större än det ska vara och vad som är lämpligt. Särskilt delen av uppdraget för en anhörigkontakt som gäller planering riskerar att leda till otydlighet kring vem som ansvarar för vad. När det informeras om anhörigkontakt behöver det vara väldigt tydligt gällande vad som ingår och vad som inte ingår i uppdraget för att förväntningarna ska vara realistiska. Detta kan annars leda till att anhöriga inte upplever att de får det stöd de behöver. Informationen behöver ske både på övergripande nivå och i varje kommun. Den övergripande information kan bidra till att det blir mer likvärdigt mellan olika kommuner.

Eftersom vuxna anhörigas stöd till närstående till stora delar är frivilligt kan och bör en anhörigkontakt inte heller hänvisa tillbaka en fråga till anhörigas ansvar. Frivillighet är något som genomgående behöver betonas, både i kontakt med anhöriga och i verksamheter. Det är en fråga som riskeras att glömmas bort och ifall det inte tas med i resonemanget kring anhörigkontakt kan det bidra till att uppfattningen om anhörigas ansvar stärks.

Socialnämnden ska erbjuda stöd och hjälp till barn som är anhöriga

Huddinge kommun instämmer i förslaget. Inom Socialförvaltningen arbetar både verksamheter som riktar sig till vuxna såväl som barn och unga redan familjeorienterat för att därigenom öka chansen att uppmärksamma om det finns barn som kan ha behov av hjälp eller stöd. Inom socialtjänsten är ett flertal insatser riktade till barn och deras familjer där föräldrarna har svårigheter på grund av till exempel funktionsnedsättning, sjukdom eller beroende. Däremot stämmer vad som anges i utredningen om att barn som anhöriga är en bred grupp vilket kan leda till att många barn ändå inte uppmärksammas. Därför är förslaget att förtydliga socialnämndens ansvar för att erbjuda stöd och hjälp till barn som är anhöriga, av godo. Som även anges i utredningen har kommunerna och socialnämnderna ett långtgående ansvar för att barn och unga växer upp under trygga och goda förhållanden och möjligheten till detta kan antas öka genom en tydlig bestämmelse.

Datum
2024-11-06

Diarienummer
VON-2024/696.109

En informationsportal för anhöriga bör inrättas

Huddinge kommun instämmer i utredningens förslag. En informationsportal för anhöriga skulle underlätta anhörigas sökande efter information. En nationell informationsportal skulle även vara ett bra stöd för alla som kommer i kontakt med anhöriga och kan bidra till att informationen och vägledningen som ges till anhöriga blir mer likvärdigt över landet.

Ekonomiska och juridiska konsekvenser

En ändrad ansvarsfördelning mellan stat och kommun regleras enligt finansieringsprincipen. För kommunkollektivet som helhet kommer reformen vara ett nollsummespel. De ekonomiska konsekvenserna för en enskild kommun kan dock inte bedömas utifrån utredningens underlag.

Det finns en risk att den kostnadsberäkning som gjorts för att ersätta det kommunala ansvaret att införa anhörigkontakt kommer att understiga kommunens faktiska kostnader för detta ansvar. Därför är det av största vikt att denna ersättning följs upp och vid behov justeras.

Sammanfattning

Huddinge kommun anser att förslaget till övervägande del är bra och har ovan framfört ett antal synpunkter som den anser socialdepartementet bör beakta i sin fortsatta beredning av ärendet. Även om det finns viss risk för negativa ekonomiska konsekvenser för Huddinge kommun avseende anhörigkontakt överväger ändå fördelarna med förslaget och Huddinge kommun ser positivt på stärkt stöd för anhöriga.

För Huddinge kommun

Charlotte Björkman

Vård- och omsorgsnämndens ordförande

Beslut i detta ärende har fattats av vård- och omsorgsnämnden den 11 december 2024.